

Коли вони прийшли...



Мартін Німеллер

Існує кілька версій цитати «Коли вони прийшли за соціал-демократами...», тому що під час лекцій Мартін Німеллер часто імпровізував і раз по раз змінював список жертв.

У різний час і в різних комбінаціях Німеллер згадував комуністів, соціалістів, профспілкових працівників, євреїв, Свідків Єгови, людей з розумовими й фізичними вадами. Цитату «Коли вони прийшли...» називають по-різному: віршем, сповіддю чи афоризмом.

Версія 1 «Коли вони прийшли...»

Коли вони прийшли за комуністами,

я мовчав –

я не був комуністом.

Коли вони прийшли за соціал-демократами,

я мовчав –

я не був соціал-демократом.

Коли вони прийшли за профспілковими активістами,

я мовчав –

я не був членом профспілки.

Коли вони прийшли за євреями,

я мовчав –

я не був євреєм.

Коли вони прийшли за мною –

вже не було кому заступитися за мене.

Версія 2 «Коли вони прийшли...»

"Коли нацисти прийшли за комуністами,
я залишався безмовним. Я не був комуністом.
Коли вони садили соціал-демократів,
я промовчав. Я не був соціал-демократом.
Коли вони прийшли за членами профспілки,
я не протестував. Я не був членом профспілки.
Коли вони прийшли за євреями,
я не обурився. Я не був євреєм.
Коли вони прийшли за мною,
не залишилось нікого, хто б заступився за мене."

Версія 3 «Коли вони прийшли...»

Спочатку вони прийшли за комуністами,
але я промовчав тому, що я не комуніст.
Потім вони прийшли за членами профспілок,
але я промовчав тому, що я не член профспілок.
Потім вони прийшли за євреями,
але я промовчав тому, що я не єврей.
Потім вони прийшли за католиками,
але я промовчав тому, що я — протестант.
Потім вони прийшли за мною,
але до цього часу вже не залишилося нікого,
хто б міг захистити мене.

Версія 4 «Коли вони прийшли...»

Коли вони прийшли за комуністами,
я мовчав – я не був комуністом.

Коли вони прийшли за соціал-демократами,
я мовчав – я не був соціал-демократом.
Коли вони прийшли за профспілковими
активістами,
я мовчав – я не був членом профспілки.
Коли вони прийшли за євреями,
я мовчав – я не був євреєм.
Коли вони прийшли за мною –
вже не було кому заступитися за мене.

«Коли вони прийшли...» оригінал (німецькою)

Als die Nazis die Kommunisten holten,
habe ich geschwiegen, ich war ja kein Kommunist.
Als sie die Sozialdemokraten einsperrten,
habe ich geschwiegen, ich war ja kein Sozialdemokrat.
Als sie die Gewerkschafter holten,
habe ich geschwiegen, ich war ja kein Gewerkschafter.
Als sie mich holten,
gab es keinen mehr, der protestieren konnte.

*Висловлювання Пастора Мартіна Німеллера
(1892–1984), протестантського теолога, в'язня
концтаборів.*